

De Living

ERSAN MONDTAG

Kijken naar de tijd

Johan Thielemans

Gezien op 15 mei 2019

NTGent

Bij Ersan Mondtag is het decor zeer belangrijk. Je kan zeggen: de tekst minder. In de voorstelling 'De Living' is dit extreem het geval: er wordt geen woord gesproken. Er zijn alleen dagelijkse handelingen, die een klein maar tragisch verhaal vertellen.

16 MEI 2019

Het beeld is intrigerend. Ersan Mondtag heeft twee identieke kamers naast elkaar geplaatst. De voorstelling heet wel 'De living' maar wat we op het podium zien lijkt meer op een keuken. De voorstelling vangt aan de rechterkant aan. We zien een Afrikaanse, jonge vrouw roerloos aan tafel zitten. Lang wachten, en dan blijkt uit een paar bewegingen dat ze wanhopig is. Ze stapt op het gasfornuis af, twijfelt nog even en steekt haar hoofd in de oven. In de zaal ruiken we gas.

Dan verschuift de actie naar de linkse kamer. Daar zien we dezelfde vrouw (de rollen worden gespeeld door de tweeling Doris en Nathalie Bokongo Nkumu) de kamer binnenkomen. Zij komt, waarschijnlijk, van haar werk. Ze kleedt zich om, en je ziet dat ze – uiteraard- hetzelfde kleding draagt als de vrouw aan de rechterkant.

Daarna gaat je blik weer naar rechts, waar de vrouw die zich vergaste weer recht komt, weer tot leven komt als het ware, en al haar eerdere handelingen in omgekeerde volgorde doorloopt. Ze loopt achterwaarts – de tijd wordt teruggedraaid. Mondtag paste dat procedé al eerder toe in zijn bekroonde voorstelling 'Das Internat' – nu te zien op het Berlijns Theatertreffen.

Dat 'terugspoelen' van de tijd suggereert dat we links ook aan de zelfmoord zullen uitkomen, en dat rechts de vrouw de kamer zal verlaten. Hoe scherp het concept ook lijkt, zover laat Mondtag het niet komen. De twee vrouwen 'vallen samen' op een bepaald ogenblik, en doen dan synchroon een aantal handelingen (gaan zitten, gefrustreerd krabben op de tafel, een glas neerzetten.) Maar daarna verlaat Mondtag dat dwingende idee.

Dit is een echt schouw-spel.

Twee elementen in de scenografie komen nu op het voorplan. Aan de wand hangt het portret van Leopold II. Vooraan staat een paardenkop, een restant van een ruitersstandbeeld. Vrouw links heeft dat opgepakt en onder het portret gezet – opdat we alles goed zouden begrijpen. Vrouw rechts haalt de baard van het portret en steekt die in brand. Dan neemt vrouw links het portret van de muur en verlaat de zaal ermee. Einde. Op één groot theatereffect na, maar dat verzwijg ik om de verrassing intact te houden.

Dit is een echt schouwspel, of beter een schouw-spel. De toeschouwer moet kijken en dat doet hij intens: de blik gaat van rechts naar links en omgekeerd, want je wil nagaan of de parallellen wel kloppen. En : je kan ook een verhaal construeren. Zoals: is de zelfmoordpoging het gevolg van liefdesverdriet (dat suggereert een popsong) of heeft de wanhoop wat te maken met de foto aan de muur? Is de motivatie iets persoonlijks of iets post-koloniaals? Ersan Mondtag laat dit open, een vrijheid van interpretatie voor de toeschouwer.

Natuurlijk heeft de aanwezigheid van het koningsportret een rol te spelen in de duiding. Maar het toneelleven moet toch wel beginnen oppassen met deze automatische verontwaardiging, want ze dreigt een cliché te worden.